

Vorbereiding 33.5: Het oproer van Demetrius

SCHRIFTGEDEELTE

Handelingen 19:21-40

THEMA

Het oproer van Demetrius

EXEGESE

Handelingen 19:21-40

We ontmoeten Paulus op zijn derde zendingsreis. Vanaf Antiochië is hij over land door Galatië gereisd en daarna aangekomen in Efeze. Hij verblijft hier ongeveer twee jaar (19:10). We lezen hoe de gemeenten groeien en hoe ook in de wijde omgeving het Evangelie verkondigd wordt. *'Allen die in Azië woonden hoorden het Woord van de Heere Jezus'* (19:10). In Efeze schrijft hij ook de brief aan de gemeente van Korinthe.

Vers 21-23 Paulus is lange tijd in Efeze geweest en is van plan verder te trekken. Hij neemt zich voor naar Macedonië en Achaje te gaan, twee gebieden in Griekenland. Maar voor hij vertrekt ontstaat er nog een groot oproer. Het oproer ontstaat, zo staat er letterlijk 'vanwege de weg'. Dit was de benaming die in die tijd vaker gebruikte werd om de nieuwe beweging aan te duiden. Christenen waren mensen van 'de Weg.'

Vers 24 In de stad Efeze is een zilversmid met de naam Demetrius. Deze ziet lange tijd aan wat er gebeurt, de vele mensen in Efeze en daarbuiten die zich bekeren tot 'de weg'. Hij maakte zilveren replica's van de grote tempel van de godin Diana (zo noemen de Romeinen haar) / Artemis (de Griekse naam van deze godin) en verkocht deze. Deze werden als huisaltaar gebruikt. Nu vele mensen zich bekeren komt deze handel in gevaar.

Vers 25-27 Demetrius roept zijn collega's bij elkaar en bespreekt het probleem. Paulus preekte tegen de afgodendienst en verbiedt het vereren van afgoden of beelden. Deze man had wat dat betreft natuurlijk gelijk, als iedereen christen wordt is zijn handeltje voorbij. De verering van de godin Diana / Artemis leverde de stad veel winst op. Het is geld wat deze man drijft. Toch is hij slim genoeg om nog een ander argument te noemen. *'De tempel van de grote Diana / Artemis komt in gevaar, haar majesteit zal ten onder gaan.'* Efeze was beroemd vanwege deze tempel, men was trots dat deze tempel daar stond. Heel slim speelt hij in op het religieuze gevoel en de trots van de Efeziërs.

Vers 28-29 Het vuur dat Demetrius heeft aangewakkerd verspreidt zich snel. De menigte roept: '*Groot is de Diana / Artemis der Efeziërs,*' en gezamenlijk trekken ze naar het theater in de stad, dat in die tijd plaats bood aan ongeveer 12.000 mensen. Twee medewerkers van Paulus, afkomstig uit Griekenland, worden meegesleurd.

Vers 30-31 Degene om wie het gaat, Paulus, is op dat moment echter elders. Als hij hoort van de gebeurtenis wil hij naar het theater gaan. De discipelen die bij hem zijn, laten dat echter niet toe, het zou zijn leven kunnen kosten. Enkele van de oversten van de stad die hem goed gezind waren, zenden iemand naar hem toe om hem toch vooral af te raden naar het theater te gaan. Paulus geeft hier gehoor aan en blijft waar hij is.

Vers 32 Terug in het theater blijkt het daar een chaos te zijn. Zoals dat gaat bij een volksoproer roept iedereen door elkaar. De meesten weten niet eens waarom ze daar zijn. Opnieuw zien we iets van de dreigende macht van de massa. De van God afgevalen massa die roept en schreeuwt, die haat verspreidt, zonder werkelijk te weten wat er aan de hand is. We kunnen er een contrast inzien met de schare uit Openbaring, die met één stem de Heere mag loven. Alleen de kracht van Christus kan een menigte werkelijk verenigen.

Vers 33-34 Dan wordt er een Jood met de naam Alexander naar voren geschoven. Hij wil het volk toespreken. Het is niet erg duidelijk wat hij precies van plan is te zeggen. Misschien dat hij zich als Jood wilde distantiëren van de christenen. Zodra men echter begrijpt dat hij Jood is begint de menigte twee uur lang te roepen.

Vers 35-40 Wat de Jood Alexander niet voor elkaar krijgt, dat lukt de stadsschrijver (een van de belangrijkste ambtenaren) wel. De menigte wordt stil en hij gaat hen toespreken. Zijn doel is om de menigte tot de orde te roepen en het oproer te eindigen. Hij zegt de volgende dingen in zijn toespraak: (1) de verering van Diana / Artemis loopt niet zo'n groot gevaar, want iedereen weet toch van de bijzondere geschiedenis hoe dat beeld hier gekomen is. Er was een mythe dat dit beeld uit de hemel was gevallen. De reputatie van de stad is veilig. (2) Deze mannen hebben verder niets verkeers gedaan, ze hebben de godin niet gelasterd, u kunt zich beter rustig houden. (3) Als Demetrius of iemand anders een rechtszaak tegen iemand wil aanspannen, dan is daar de gelegenheid toe op de daarvoor aangewezen dagen. Er is niet voor niets een rechter. (4) U loopt het gevaar dat de Romeinse overheid maatregelen neemt vanwege dit onwettige oproer.

Als de stadsschrijver al deze argumenten heeft genoemd is de rust weergekeerd en gaat de menigte weer naar huis. Gajus en Aristarchus worden blijkbaar weer vrijgelaten, later in Handelingen komen we hun namen nog tegen. Na dit oproer vertrekt Paulus.

De vraag die blijft hangen is wat nu eigenlijk de reden is dat Lukas deze geschiedenis opneemt. Paulus speelt in deze geschiedenis geen enkele rol. Hij en zijn prediking zijn aanleiding tot de oproer, maar verder is hij er niet bij betrokken. De geschiedenis laat aan de ene kant de haat zien die er was tegen het Evangelie. Ook laat het zien hoe het enorme succes van de

evangelieverkondiging, heel de maatschappij in beweging zette. Het nieuwe geloof raakte ook de economie. De belangrijkste reden waarom Lukas deze geschiedenis zo uitgebreid beschrijft is echter een andere. We zien dat hier (door de woorden van de stadsschrijver) heel duidelijk wordt gemaakt dat het christelijk geloof geen illegale religie was. De argumenten die hij noemt vormen een belangrijke basis voor christenen om zich ook op andere plaatsen te verdedigen. Het Evangelie gaat niet in tegen de Romeinse wetten en het zet ook niet aan tot opstand.

GELOOFSLEER

HC vraag 95

Wat is afgoderij?

HC vraag 104

Onderwerping en gehoorzaamheid aan het gezag/de overheid

GEBEDSPUNTEN

- Bid voor zendingswerkers in diverse landen, die vaak te maken hebben met afgodendienst.
- Dank voor de kracht van het Woord van God. Zijn Woord wordt aan steeds meer volken verkondigd.
- Vraag om kracht en moed, als wij als christenen in Nederland met onverschilligheid of haat te maken krijgen.
- Bid of we staande kunnen blijven tegenover de verleiding om andere dingen op de eerste plaats in ons leven te hebben.
- Dank de Heere dat Hij alle macht heeft en nabij is.

PSALM- EN LIEDLIJST

Psalm 115:2, 3, 4 en 5

Nochtans is God het doel van onzen lof

Psalm 119:18

Doe mij op 't pad van Uw geboden treên

Psalm 135:9 en 10

D' afgoôn van het heidendom

Blijf bij mij Heer'

Een vaste burcht is onze God

Geef vrede Heer'

INTRODUCTIE OP DE VERTELLING

Neem een souvenir mee uit een bepaald land; dit kan ook Nederland zijn. Vertel aan de kinderen dat je in een ander land bent geweest. Vol verwondering houd je je souvenir omhoog. Je bekijkt hem nog eens goed. Vraag aan de kinderen wat je in je hand hebt. Spreek er met hen net zolang over door, totdat het woord 'souvenir' valt. Vraag vervolgens waar zij denken dat jouw souvenir vandaan komt. Geef een aantal kinderen kort de gelegenheid om te vertellen over hun eigen souvenirs. Probeer er ook achter te komen wat zij met hun souvenirs doen. Souvenirs bewaar je vaak zichtbaar en later misschien minder zichtbaar.

Vandaag gaat de vertelling over een man die souvenirs maakt. Zijn souvenirs zijn niet alleen bedoeld als aandenken. Ze zijn ook bedoeld om een godin te vereren. Luister maar!